

TÓM TẮT LUẬN ÁN

Họ & tên NCS : Nguyễn Đức Huân

MSNCS: 1722003

Thuộc chuyên ngành:

Khoá: 2017 - 2020

Tên luận án : Tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học các môn khoa học tự nhiên theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh trung học cơ sở

Người hướng dẫn chính: PGS. TS Vũ Trọng Rỹ

Người hướng dẫn phụ: PGS. TS Ngô Anh Tuấn

TÓM TẮT

Chương trình giáo dục phổ thông 2018 theo định hướng tiếp cận phát triển phẩm chất và năng lực học sinh, do đó việc đổi mới phương pháp dạy học theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực học sinh là tất yếu. Tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học được xem là một trong những con đường quan trọng để hình thành và phát triển năng lực ở học sinh. Với mục tiêu xác định cơ sở khoa học, thực tiễn và đề xuất quy trình tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học môn Khoa học tự nhiên theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh trung học cơ sở, luận án tập trung phân tích tổng quan và hệ thống cơ sở lý luận về tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học môn Khoa học tự nhiên theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh trung học cơ sở. Xác định mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức, phương tiện, xây dựng các tiêu chí và thang đo năng lực giải quyết vấn đề, các yêu cầu của tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học môn Khoa học tự nhiên theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh trung học cơ sở.

Trên cơ sở lý luận, tiến hành khảo sát đánh giá thực trạng tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học môn Khoa học tự nhiên theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh tại 25 trường trung học cơ sở trên địa bàn các tỉnh/thành phố khu vực phía Nam. Triển khai vận dụng, thực nghiệm sư phạm quy trình tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học môn Khoa học tự nhiên theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh trung học cơ sở, để kiểm chứng kết quả nghiên cứu, nội dung luận án gồm các phần chính sau:

Mở đầu: Trình bày lí do chọn đề tài, mục tiêu, khách thể, đối tượng, giả thuyết nghiên cứu, nhiệm vụ nghiên cứu, giới hạn phạm vi nghiên cứu, phương pháp nghiên cứu, những đóng góp về khoa học, thực tiễn và cấu trúc của luận án.

Chương 1: Tổng quan các nghiên cứu liên quan đến đề tài luận án, nhằm làm rõ lịch sử của vấn đề nghiên cứu từ quá khứ đến hiện tại, kết quả nghiên cứu tổng quan là cơ sở để xác định hướng nghiên cứu và phát triển khung lý thuyết của luận án.

Chương 2: Cơ sở lý luận về tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học môn Khoa học tự nhiên theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh trung học cơ sở bao gồm các vấn đề cơ bản sau: Xác định các khái niệm liên quan, hệ thống một số lý luận về tổ chức hoạt động trải nghiệm theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề, xây dựng tiêu chí đánh giá thang đo năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh trung học cơ sở, khái quát đặc điểm môn Khoa học tự nhiên ở trường trung học cơ sở.

Chương 3: Khảo sát, đánh giá thực trạng tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học môn Khoa học tự nhiên theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh bao gồm: Thực trạng nhận thức của cán bộ quản lí và giáo viên về vai trò của tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học môn Khoa học tự nhiên; Thực trạng xác định mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức, địa điểm tổ chức hoạt động trải nghiệm, kiểm tra đánh giá kết quả học tập qua hoạt động trải nghiệm của học sinh; Thực trạng năng lực giải quyết vấn đề của học sinh lớp 6 ở trường trung học cơ sở.

Chương 4: Tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học môn Khoa học tự nhiên ở trường trung học cơ sở theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh, gồm có: Các yêu cầu và vận dụng quy trình tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học môn Khoa học tự nhiên 6 theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh; Xây dựng thang đo năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh trong dạy học môn Khoa học tự nhiên; Thiết kế kế hoạch bài dạy minh họa với chủ đề “năng lượng”.

Chương 5: Thực nghiệm sư phạm để triển khai kết quả nghiên cứu vào thực tiễn dạy học môn Khoa học tự nhiên lớp 6 ở trường trung học cơ sở. Qua đó đánh giá tính hiệu quả của việc tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học môn Khoa học tự nhiên lớp 6 theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh và kiểm nghiệm giả thuyết nghiên cứu, bước đầu cho kết quả rất khả quan.

Cuối cùng là kết luận về hiệu quả của kết quả nghiên cứu và khuyến nghị triển khai kết quả nghiên cứu một cách thường xuyên việc tổ chức hoạt động trải nghiệm trong thực tế dạy học môn Khoa học tự nhiên tại trường trung học cơ sở.